

[Gustav Pedersen.]

der været tale om en overgangsperiode, således at ingen på forhånd kan være sikker på, at det bliver netop den type sager eller netop det forhold mellem de forskelligartede sager, der kommer til at præge arbejdet i den kommende tid. Derfor må også dette forslag i nogen grad bære præg af midlertidighed. Det skal være arbejdsgrundlaget, indtil man har erfaringer over en længere periode.

Alene af den grund er der ingen anledning til at gå de enkelte paragraffer igennem, så meget mindre som de nøje følger selve lovens paragraffer og kun tydeliggør dem på de felter, hvor det er ønskeligt.

Der er dog to af paragrafferne, jeg ønsker at gøre bemærkninger til. Den ene er § 4, der drejer sig om de mennesker, der ønsker at rette henvendelse til ombudsmanden, fordi de er berøvet deres frihed; dette skal kunne ske også i lukket kuvert. Det drejer sig imidlertid om to grupper, nemlig dem, som er i statsanstalter med tjenestemænd, der arbejder som statsansatte og som følge deraf er undergivet ombudsmandens mulighed for indgreb, og den anden gruppe, hvor det er kommunale tjenestemænd, hvis forhold ombudsmanden ikke har nogen ret til at blande sig i. Da der er nedsat et særligt udvalg af folketinget til at behandle de klager, der måtte komme fra de mennesker, der er indespærret, enten fordi de er åndssvage eller sindssyge, har man fundet det mest praktisk, at de klager, ombudsmanden får, går til dette udvalg, som derefter behandler klagerne og, hvis det er nødvendigt, forhandler med ombudsmanden om en videre undersøgelse af dem. Det er altså en rent praktisk foranstaltning, som skyldes, at forholdet her er kompliceret, og at det nu engang er rimeligt, at de kommunalt ansatte og de statsansatte arbejder under nogenlunde samme vilkår, når det er samme opgave, de skal udføre.

Den anden paragraf, jeg vil gøre en enkelt bemærkning om, er § 7, stk. 3, hvor der gives ombudsmanden ret til at henstille til justitsministeriet, at et menneske, som mener sig forurettet, kan få tilladelse til fri proces. Der har især i juristkredse været en vis ængstelse for, at det skulle øge antallet af dem, der får fri proces, ud over

det rimelige. Det er jo allerede på nuværende tidspunkt sådan, at justitsministeriet normalt følger den linie, som det er naturligt at følge, at hvis der er tvivl, kommer tvivlen den svage part i forholdet tilgode. Det må altså betyde, at visse mennesker får lov til at føre fri proces, selvom man egentlig i det store hele vel på forhånd må regne med, at det er en overflødig omkostning. Så kunne man selvfølgelig med en vis ret sige, at der kunne være anledning til ængstelse for, at der blev endnu flere, der førte proces, fordi de fik meddelt fri proces, uden at der i og for sig var grund dertil. Men på den anden side kan vi ikke nægte, at der kan ske det, at ombudsmanden ved at arbejde med en sag kan finde forhold eller momenter, som normalt ikke kommer frem, hvis de pågældende selv står som ansøgere om fri proces. Derfor har vi altså ikke villet afvise ønsket om, at der bliver givet ombudsmanden adgang til at henstille til justitsministeriet, at der meddeles fri proces, men jeg gør opmærksom på, at det selvfølgelig fortsat er justitsministeriet, der må træffe afgørelsen.

Til slut skal jeg blot sige, at der i ombudsmandsudvalget har været nogen ængstelse for, at der skal blive lidt for stor administration i forbindelse med lovens anvendelse i det praktiske liv. Vi har ikke erfaringer nok til at sige, om denne ængstelse er ugrundet, og det er derfor lidt for tidligt at udtale sig for kategorisk om det, men der er grund til at understrege, at ængstelsen ikke er fjernet fuldstændigt endnu. Vi vil med megen opmærksomhed følge spørgsmålet, om der skulle være en risiko for, at der som følge af lovens tendens til at fremme dobbelt behandling af for mange sager vokser en altfor omfattende administration op. Vi kan ikke sige, om der er reel grund til ængstelse, men vi har heller ikke på forhånd turdet sige, at enhver frygt var fuldkommen overflødig i så henseende.

Med disse bemærkninger, og idet jeg igen understreger, at vi, når vi har flere erfaringer, kan komme tilbage til folketinget om eventuelle ændringer, skal jeg anbefale forslaget til vedtagelse. Det er det grundlag, vi finder forsvarligt, og som ombudsmanden for sit vedkommende mener er forsvarligt at føre arbejdet videre på.